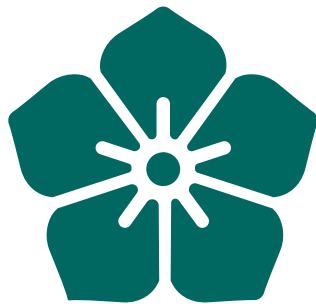

Daniel Gabarró

EMPRESA i ESPIRITUALITAT

Preguntes pràctiques

per entendre la seva relació

Índex

1. *Pròleg*
2. *Empresa i espiritualitat són compatibles?*
3. *Relació entre espiritualitat i lideratge*
4. *Per què no parlem de religió en parlar d'espiritualitat?*
5. *Relació entre canvis interns i canvis externs*
6. *Quan iniciem els canvis per l'exterior*
7. *Afrontar les dificultats empresarials amb consciència*
8. *Celebrar el que tenim*
9. *Riquesa, pobresa i èxit des de la perspectiva espiritual*
10. *El treball és un càstig?*
11. *Triomf empresarial*
12. *Lluitar pels somnis?*
13. *Alliberar-te dels resultats*
14. *La competitivitat com a falsa motivació*
15. *Evitar que la crítica ens fereixi l'autoestima*
16. *Davant el mercat i la seva competitivitat*

17. Tothom aporta quelcom útil al món?
18. Plenitud aquí i ara
19. El secret per viure aquí i ara
20. La motivació i el viure aquí i ara
21. Viure aquí i ara, és útil?
22. Es pot aprendre a viure despert?
23. El quadrant de l'èxit empresarial
24. És útil l'autoconeixement a les empreses?
25. L'èxit justifica dedicar-hi moltes hores?
26. Com saber si tenim fusta d'empresaris?
27. Diferències del nou paradigma empresarial
28. Relació entre el bé empresarial, l'individual i el social
29. És ara un bon moment per al canvi empresarial?
30. Què cal per emprendre aquest canvi?
31. Vincular empresa, vida personal i empresarial?
32. Pensar l'empresa a partir de la felicitat i l'espiritualitat?
33. Feina i felicitat

Daniel Gabarró

EMPRESA

y

ESPIRITUALIDAD

© Boira Editorial

Dipòsit legal: L 1517-2015

A valorsempresarials.cat trobareu més recursos, molts d'ells gratuïts. També hi trobareu d'altres llibres d'aquesta sèrie com *Lideratge conscient* i *5 valors per crear riquesa*, ambdós de Daniel Gabarró.

Si aquest llibre us ha estat útil, no dubteu a difondre'l: el coneixement no és un secret!

També trobareu més recursos gratuïts: llibres, PDF, videocursos... a danielgabarro.cat i a campusdanielgabarro.com.

Amb agraïment a totes les persones amb qui he treballat i conviscut. A través del nostre dia a dia, he pogut descobrir la persona que sóc. Gràcies.

Vull mostrar el meu especial agraïment a quatre persones que han influït molt poderosament en la meva visió del món: l'Antonio Blay, l'Anthony de Mello, en Gerardo Schmedling i en Ken Wilber.

També a l'Eulàlia Nuet, l'Esteve Humet i el Jordi Sapés, tres mestres meus que em van ajudar a descobrir una espiritualitat senzilla i profunda.

Naturalment, també a la meva família, especialment al Marc Sans, el meu company des de fa més de quinze anys, a la meva germana Maria Dolors, al Pol, a la Laura i a l'Enric Bono i, per descomptat, al meu mestre retrobat, en Guillermo Santibáñez Muñoz.

També a la Conxita Puigarnau, un Sol a la meva vida.

Més enllà de les formes
està l'essència.

L'espiritualitat és el camí
per descobrir-la.

L'empresa també forma part
d'aquest camí.

Aquest llibre ha estat editat per **Santi Bonnin**, a partir de programes de ràdio, entrevistes i conferències impartides per **Daniel Gabarró**. El mateix Daniel ha supervisat el text final que teniu entre mans.

Daniel Gabarró Berbegal (Barcelona, 1964)

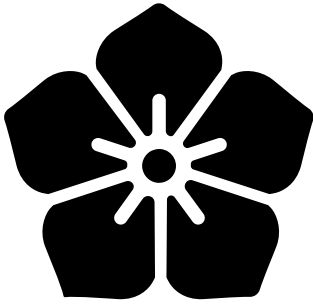

Diplomat en direcció i organització d'empreses, mestre en cinc especialitats diferents, psicopedagog, llicenciat en humanitats i expert en PNL (programació neurolingüística). Actualment exerceix d'empresari, com a mestre de vida, conferenciant i formador. Especialitzat en temes d'espiritualitat i consciència, tant a nivell individual, com per empreses i d'altres organitzacions. Té diversos llibres i materials publicats. Participa habitualment en diversos mitjans de comunicació com, per exemple, *L'ofici de viure* i *L'ofici d'educar* de Catalunya Ràdio. Més informació a danielgabarro.cat, a valorsempresarials.cat i a campusdanielgabarro.com.

Santi Bonnin (Buenos Aires, 1985)

Llicenciat en comunicació audiovisual i especialitzat en correcció de textos i assessorament lingüístic. Ha treballat a diverses empreses de comunicació de diferents àmbits (web, televisió i premsa), i és periodista i editor del portal digital de comunicació *laintervia.cat*. Desenvolupa la seva activitat professional entre Barcelona, on resideix, i Eivissa, illa on es va criar i on viu la seva família.

Pròleg

Durant anys he realitzat formacions sobre autoconeixement i despertar espiritual per a centenars de persones. També he estat present a molts mitjans de comunicació parlant sobre aquest tema. De fet, fa més d'una dècada que col·laboro com a Sherpa Espiritual a Catalunya Ràdio, en especial al programa *L'ofici de viure*.

Però **també sóc empresari**. I, encara que la meva empresa va néixer en plena crisi econòmica, incrementa els seus ingressos anualment.

Crec que les dues coses estan íntimament vinculades: **dirigeixo la meva empresa amb criteris que inclouen la visió espiritual i, en fer-ho, l'èxit es torna inevitable.**

Aquest llibre, en forma de diàleg amb en Santi Bonnin, vol reflexionar sobre aquest tema i **oferir criteris i orientacions útils** per a qualsevol persona que tingui un negoci i vulgui dirigir-lo des de la consciència, sabent que **prosperitat i espiritualitat no estan renyides.**

Un amic expert en el món de l'administració pública i de l'empresa m'ha aconsellat que no mencioni el terme *espiritualitat* en aquest llibre, que busqui un subterfugi. Creu que serà la meva fi com a expert, conferenciant i formador empresarial. Està clar que no li he fet cas. El títol d'aquest llibre és ben explícit: *Empresa i espiritualitat*.

Penso que **és un error seguir amagant l'espiritualitat a l'armari**. Si comprenem que l'espiritualitat és l'actitud, el camí i les accions concretes que ens porten a descobrir la nostra essència immutable, llavors entendrem que **l'espiritualitat és central a la vida i també ho ha de ser en el món dels negocis**.

No sóc cap excepció: moltes empresàries i empresaris volen viure ambdues coses de forma conscient en lloc de tenir vides escindides en què l'espiritualitat i la vida laboral són dos mons sense contacte entre ells. Ha arribat el moment de parlar amb total claredat d'empresa i espiritualitat per ajudar-nos a ser millors empresaris i empresàries i, alhora, ser més conscients.

Per tots aquests motius, desitjo que el contingut d'aquest llibre us sigui inspirador. Sóc aquí per ser-vos útil.

Gaudiu d'aquest llibre.

Daniel Gabarró
Sherpa espiritual
Empresari

Empresa i espiritualitat són compatibles?

L'espiritualitat és l'actitud que ens porta a descobrir qui som, a viure la nostra essència. Per tant, **l'espiritualitat no és un conjunt de dogmes, ni de creences, ni una religió concreta, sinó l'actitud, el camí i les pràctiques que ens ajuden a descobrir qui som.** En aquest sentit, l'espiritualitat pot ser viscuda des d'una perspectiva religiosa, des d'una perspectiva agnòstica o, fins i tot, des d'una perspectiva atea.

I aquesta espiritualitat **ens ha de dur a descobrir una vivència personal, experimental i real de formar part d'un tot molt més gran.** L'espiritualitat és una relació personal amb la realitat que inclou tot allò físic, però ho transcendeix. En física sabem, per exemple, que no som capaços de sentir els ultrasons o veure els raigs UVA, però sabem que existeixen! L'espiritualitat és l'experiència personal de saber que allò que existeix és molt més gran que jo mateix i **posar-me al servei d'aquesta Realitat més gran per tal que totes les potencialitats possibles fructifiquin en el meu viure i el meu treball.**

Des d'aquest punt de vista, **muntar un negoci és ajudar el món a arribar a ser allò que està cridat a ser, és aportar el nostre gra de sorra i fer-ho perquè ens sabem part d'una realitat que s'està esdevenint a cada instant.** Sovint comento que la creació no va ser un acte puntual, que el Gènesi no és un relat mític situat en el passat, sinó que, en realitat, la creació es duu a terme a cada instant i això només és possible perquè la creació es produeix ara mateix i a través nostre.

Per tant, **impulsar una empresa pot fer-se des d'un punt de vista espiritual quan s'impulsa amb la intenció de completar, enriquir i millorar el món;** quan es fa amb la intenció d'aportar tot el millor de nosaltres mateixos i mateixes, no perquè siguem especials, sinó perquè en fer-ho la nostra vida floreix, la nostra vida expressa les nostres pròpies potencialitats, perquè en fer-ho la Vida es completa a si mateixa.

La divinitat —el Kosmos, en majúscula— estaria incompleta si jo no hi aportés allò que sóc. Déu, la Realitat com a totalitat, necessita de mi per *ser*. **Només jo puc aportar el que jo sóc i en fer-ho el món està complet.** Per tant, des d'un punt de vista espiritual, no puc sinó aportar allò que dins el meu cor és autèntic i, si no ho faig, el món estarà incomplet i ningú —radicalment ningú, ni tan sols Déu— podrà aportar allò que jo hi he d'aportar. Crec que és això al que es refereix el “pecat contra l'Esperit Sant” que a vegades mencionen els cristians: un “pecat” del qual jo mateix sóc víctima i del qual ningú que no sigui jo mateix pot salvar-me.

Per tant, les persones que dintre seu saben que poden ser útils al món, com no ho haurien de ser? Les persones que senten la crida empresarial dins seu, com no l'haurien d'escoltar? Però no es tracta d'escoltar-la amb les nostres orelles de carn, sinó amb el nostre cor i les nostres oïdes d'esperit. El que cal és adonar-nos que podem arribar a ser qui som si actuem dins el món amb la màxima entrega i, alhora, de manera totalment impersonal, ja que no sóc jo qui s'entrega, sinó la Vida mateixa retrobant-se a través meu. L'hinduisme ho explica força bé quan diu que cal llençar-se al centre de la batalla de la guerra i mantenir, alhora, el cor en pau als peus de Shiva. **Tot és un joc i, en aquest joc, jo m'hi reconec.**

D'alguna manera, l'acció empresarial —si no es fa des de l'ego— és una evident línia d'autorealització personal i de transformació social. Té això alguna importància? Sí, la té: s'arriba a viure amb plenitud, amb goig, lliurement.

Naturalment, també es pot entrar en el món dels negocis sense aquesta experiència espiritual, però els resultats seran diferents: tensions, nervis, lluites, malestar, infelicitat...

Si preguntes el motiu que fa que l'espiritualitat sigui important en el món dels negocis, només et puc contestar des d'una experiència personal: quin sentit tindria tenir la vida partida? Quin sentit tindria tenir la meua vida separada entre allò personal i allò espiritual? Quin sentit tindria viure la vida com una cosa miserable i petita quan sé que és inabastable i immensa?

Quan l'espiritualitat —el desig imperiós de cercar la meua veritable essència— **es converteix en l'eix que m'unifica la vida, els negocis no en poden quedar al marge.** A més, això també té conseqüències en la manera com dirigim els projectes, els negocis.

Vols dir que hi ha una relació entre espiritualitat i lideratge?

Efectivament, tots els negocis són projectes, és a dir, vaixells que tenen una projecció, una ruta, un camí a recórrer. I algú ha de tripular els projectes. Conduir la nau és clau i no tothom serveix. **Per liderar un projecte has de ser, inevitablement, líder.** Per tant, ens calen líders davant de cada empresa si no volem que naufraguin. Encara que en un altre llibre meu, *Lideratge conscient*, aporto moltes pistes de com liderar, aquí puc fer-ne una breu pinzellada.

Un líder que no té una àncora interior profunda que l'ajudi a estar subjecte enmig de les tempestes no pot liderar. L'àncora més serena i profunda que conec és l'espiritualitat, és a dir, l'experiència personal de formar part d'una realitat més gran que la pròpia individualitat, i que ens acull i estima a totes i tots. Si les persones que lideren tenen aquesta experiència personal, seran extraordinàriament útils al món. En canvi, qui intenti liderar sense un equilibri interior no podrà mirar amb serenor i objectivitat la realitat, estarà mancada d'intuïció i, per tant, no podrà resoldre amb eficàcia els problemes que apareguin i serà fàcil que la seva nau naufragui.

Qui no té un lideratge basat en l'autoconeixement i l'experiència real de ser part d'una realitat més gran **només liderarà des de l'ego**, des del poder que li dóna el seu lloc dins l'empresa, però no tindrà l'autoritat ni la visió que es requereix per ser, *de facto*, líder de la nau. És més, davant les dificultats de la vida, sovint l'envairà la por, la incertesa o es despertaran els seus dimonis interns, tot allò que no hagi conquerit prèviament.

Lògicament, en témer qualsevol cosa ho convocarà i davant seu no podrà sinó trobar el que no vol veure.

Per tant, si un líder no ha entrat en el camí de l'autoconeixement —que sempre acaba conduint a l'espiritualitat—, no podrà ni dirigir amb plenitud el seu negoci, ni gaudir joiosament del dia a dia.

En canvi, quan hom està net i arrelat a una realitat més àmplia i profunda, quan hom està íntimament obert a una espiritualitat real, quan hom ha fet un treball profund d'autoconeixement i d'autorealització, llavors pot veure la realitat sense espantar-se, pot mirar als ulls de la vida sense por i actuar en conseqüència. Com dic, això només pot néixer d'una autorealització, d'una obertura, d'una unió entre l'interior i l'exterior. Per tant, tot el que és espiritualitat, lideratge i empresa està íntimament vinculat. **I per ser realment líders, ens cal una experiència més enllà de la nostra petita individualitat.**

Quan parles d'espiritualitat, parles de religió?

No, la meua proposta parteix d'una **espiritualitat laica**, oberta a totes les experiències reals d'unitat amb el món, a totes les recerques que busquen la veritable essència humana.

L'espiritualitat és una experiència personal i les religions són formes concretes d'explicar aquestes experiències. Per això les religions es van transformant i morint, perquè quan canvia la cultura dominant també canvia la forma d'explicar l'experiència personal de vinculació amb la totalitat. Però, en canvi, **l'espiritualitat sempre hi és perquè l'experiència és real i està al marge de com s'expliqui.**

Jo prefereixo parlar d'espiritualitat perquè tothom s'hi pot encabir i perquè allò que em sembla clau és que l'experiència espiritual sigui personal, concreta i real. Seria absurd parlar de credos i idees que no siguin personalment comprovats. **No parlo de creure en uns dogmes determinats, sinó d'encarnar una experiència, una visió; de tenir una percepció personal real i concreta.**

De fet, creure no serveix de res, només és acumular coneixements inútilment, allunyar-se cada cop més de la veritat. Hem de tenir una experiència personal.

En aquest sentit, **en lloc de parlar de la necessitat de *tenir fe* prefereixo dir que és imprescindible *donar fe*.** Em refereixo a una fe que neix d'una experiència personal i de la qual puc parlar perquè la conec en primera persona.

No és que jo cregui en res, sinó que, en haver-ho experimentat, ho puc descriure, en puc donar fe. Si experimento una unitat i una experiència espiritual, quin sentit tindria negar-ho? Això no és *tenir una fe cega*, sinó *donar fe* d'allò que conec en primera persona.

Aquesta és l'espiritualitat a la qual em refereixo i a la qual es pot arribar des de diferents camins i —això també em sembla evident segons la meva experiència— les religions són un possible camí perfectament viable, encara que no un camí únic i exclusiu.

Com a homes i dones de negocis, quin sentit tindria basar la nostra fe en coses que no vivim? Com podria la gent confiar en las nostras visió i sensatesa si actuéssim en funció de creences no demostrades, en lloc de fer-ho des de coneixements i experiències pròpies i reals?

Suggereixes que hi ha d'haver una experiència interna que lligui amb una realitat exterior... D'alguna manera estàs fent una relació entre l'interior i l'exterior, és així?

Sí, interior i exterior estan connectats i interrelacionats. Podem potenciar canvis interns a la nostra vida canviant el nostre entorn, són dos àmbits complementaris i no contradictoris. Quan canviem l'exterior podem aconseguir canviar l'interior si ho fem conscientment. Però adona't que he dit explícitament "si ho fem conscientment". Perquè si el canvi extern no ve marcat per una consciència interna no podrem integrar-lo. Sovint hi ha empresaris que canvien d'equip, canvien de mètodes de treball, canvien de metodologies, canvien de projectes... i sempre acaben reproduint els mateixos conflictes. **El canvi extern només serà realment útil si va acompanyat d'una consciència interna que el dirigeixi.** El canvi fonamental i previ és intern.

Canviant espais o objectes de la vida quotidiana podem provocar canvis immediats en la nostra situació personal. Aquesta afirmació pot semblar màgica, però la gent la veu intuïtivament en molts contextos, per exemple, quan se separa després d'una llarga relació de parella. La crisi que produeix la separació sol donar pas a canvis en l'aspecte: anar a la perruqueria, comprar roba nova... Tot plegat és una metàfora d'allò que demana l'inconscient: canviar l'exterior per canviar l'interior, tornar a posar al centre el que és important.

Però jo no crec en la màgia, per tant, el meu raonament no consisteix a dir a la gent que canviï de lloc els mobles de l'empresa perquè màgicament se'ls arregli la vida, això no funciona així! Movem els mobles perquè dins nostre ja ens hem mogut. Hem mogut els mobles físics perquè aquest moviment té un significat previ —i no pas a l'inrevés. Movem els mobles perquè internament ja estem alineats d'un mode diferent. D'aquesta manera, l'interior i l'exterior es retroalimenten, però **el canvi interior és previ a l'exterior**. Sovint només podem canviar dins nostre, però llavors també l'exterior —o la seva percepció— canviarà.

El canvi no es produeix per màgia, sinó perquè ja no tenim els lligams que teníem amb l'exterior i, per tant, aquest es transforma. No és tant que “hagi creat” una realitat diferent, sinó que **aquella realitat ja no és corresponent amb mi i, per tant, es transforma**. És més un tema de correspondències que un tema de creació de realitats.

Què en dius d'intentar canviar interiorment quan vivim situacions de dolor a l'empresa?

Cal saber distingir entre el dolor i la infelicitat: ser feliç no evita sentir, de vegades, dolor. **Una cosa és el dolor i una altra, el patiment.** El dolor és físic, objectiu. En canvi, **el patiment és psicològic, subjectiu i neix del fet de no acceptar la realitat.** El patiment és parent del dolor, però fa molt més mal que el mateix dolor.

Repeteixo que **qualsevol patiment neix de no acceptar la realitat**, la qual cosa és un absurd: **qui ens creiem que som per no acceptar-la?**

Per exemple, quan ens arruïnem —i sé de què parlo, perquè fa anys vaig arruïnar-me quan una agència financera solidària que vaig muntar va fer fallida— tenim una dificultat objectiva, però no acceptar-ho i recrear-se en aquesta dificultat generaria un sofriment absolutament inútil.

El quid de la qüestió no rau a queixar-se i esquinçar-se les vestidures com en una tragèdia grega, sinó notar la tristesa que la situació provoca i, **sense negar les emocions, sense negar el dolor, plantejar-se què podem fer ara per tirar endavant.** Aquest és el veritable canvi a fer: renunciar a la queixa, renunciar a culpar i actuar serenament. Fàcil d'entendre, fàcil de dir i difícil de fer, oi?

Ara parlaves de la diferència entre dolor i sofriment, però quan els problemes són immensos, com els podem afrontar perquè el sofriment sigui al més petit possible? Com afrontar les dificultats empresarials amb consciència?

La felicitat té a veure amb la tranquil·litat, amb la pau interior, amb viure des de l'essència que sóc i saber que **la meva missió és fer el màxim que pugui i deixar, alhora, els resultats en mans de la vida**. És a dir, he de ser conscient del que veritablement és important.

Però, per contestar la teva pregunta, també et diré que **els problemes han de ser benvinguts** perquè formen part de la vida i ens ensenyen. **Sense dificultats i sense errors no podríem aprendre**. Per això, és una crueltat evitar que els altres no visquin els seus errors i les conseqüències que impliquen. No els hem d'evitar el seu aprenentatge! Quan m'equivoco ho he de celebrar, la meva experiència s'ha incrementat i ara sóc més savi i més ric interiorment. No hem de fugir de les possibilitats d'equivocar-nos, sinó que hem de fugir de la temptació de no actuar, de no viure, de no ser! Com a empresaris i empresàries, estem cridats a arriscar-nos. I tot risc implica que, de tant en tant, ens equivoquem: ens cal acollir l'errada com un aprenentatge i beneir-la. Gràcies a les errades serem més savis i sàvies.

A més, els problemes i les dificultats són molt estimulants si t'adones que no tenen a veure amb la teva vàlua personal, si no t'ho prens personalment. **Els problemes ens permeten fer servir les nostres potencialitats al màxim, esforçar-nos al màxim i, és clar, en fer-ho tenim el goig de créixer.** A més, els problemes són benvinguts perquè no són un tema personal, sinó només un tema que he de resoldre simplement perquè ells i jo coincidim en el mateix temps i espai.

Si entenem que podem viure la nostra vida amb passió i, alhora, **de forma impersonal**, el nostre despertar espiritual serà inevitable i podrem fer front a qualsevol problema, a qualsevol dificultat. Perquè **viure de forma impersonal és una forma de facilitar a la Vida que visqui a través meu.**

D'això també en parla el cristianisme quan al Pare Nostre diu: “dóna’ns el pa de cada dia”, ja que es refereix a les dificultats que porten a la saviesa, i també diu: “faci’s la vostra voluntat”, és a dir, ens prenem la vida de forma impersonal, decidits a dir que sí a la vida que ens toqui viure, **renunciant a l’entelèquia del lliure albir.** En fer-ho, som capaços d’afrontar les dificultats amb la màxima eficàcia, celebrant-ho, valorant-ho.

I si no som capaços de celebrar el que tenim?

Doncs **encara en tindrem menys**. Hi ha una sèrie de lleis espirituals sobre l'abundància i la riquesa que els empresaris i empresàries haurien de conèixer perquè són inevitables. Encara que les explico més detingudament a *5 valors per crear riquesa*, m'agradaria compartir-ne ara un petita part.

Una de les lleis més importants de l'abundància, la riquesa i la prosperitat diu clarament que **si no valores el que tens** —i si et queixes és que no ho vols— **ho acabaràs perdent**. I és lògic, la vida et pren allò que no vols... precisament perquè no ho vols!

A l'Evangelí, que és un manual de vida en llenguatge metafòric, en especial el de sant Joan i el gnòstic de sant Tomàs apòcrif, també llegim això mateix quan se'ns diu que "*a aquell que no té, fins i tot allò que posseeix li serà pres*". Està parlant d'aquesta llei: si dones la benvinguda al que tens i ho valores, permetes que creixi i es multipliqui. Però si no ho valores, ho acabaràs perdent.

Tenir molt diner o poc, tenir una gran empresa o un petit negoci, no és rellevant. **El que sí que és fonamental és si som capaços d'estimar i valorar el que tenim**. Allò que valorem creix, allò que no valorem ens porta a la pobresa, perquè ens serà llevat.

A què et refereixes quan parles de pobresa i riquesa? I quan parles d'èxit? Com ho interpretes des d'una perspectiva espiritual?

És una pregunta molt interessant i podríem debatre llargament sobre el significat d'aquestes paraules. Però bàsicament s'és pobre quan no se'n té suficient, quan no se'n té prou. No importa la quantitat de diners o de béns que tinguis: **hi ha gent que mai no en té prou i, llavors, són pobres.** Són pobres perquè requereixen més, i més coses i diners. Són un pou sense fons. Ho dic per no equivocar-nos: **no és pobre qui té menys d'una certa quantitat, sinó qui té una percepció d'insuficiència i d'inseguretat permanent a la seva vida.**

Llavors, **una persona rica és aquella que percep que a la seva vida ja en té suficient.** Quan en tens prou vol dir que ets ric. Repeteixo que no és un tema de volum de diners ni de possessions, sinó un tema de satisfacció interna, de saber-se estimat per la vida i sentir que allò que vivim és suficient.

L'èxit, per tant, és dels rics: dels que se saben estimats i segurs en la vida. Viuen l'èxit perquè aquesta seguretat els dona tranquil·litat i pau. Visquin com visquin en tenen prou, no els cal més, tenen tot el que els cal, i si tens tot el que et cal, com podries no ser feliç?

Naturalment que no parlo dels rics de les revistes, ni dels programes de la televisió. **Parlo d'una riquesa i una felicitat molt més profunda** que cal descobrir i mantenir a la vida quotidiana.

I aquesta actitud, curiosament, **implica ser pobres d'esperit**. Crec que és això al que Jesús de Natzaret es referia quan deia que calia ser pobres d'esperit: **haver deixat caure l'ego**, deixar de banda la necessitat de ser un jo important a la vida i, en canvi, posar-se al servei d'aquesta, posar-se al servei de la divinitat per complir, joiosament, el paper que em toqui viure. **Si jo no posseeixo res, ni tan sols un ego, llavors sóc lliure, i el meu triomf és un veritable èxit total i absolut**. Res no m'espanta, res no em fa por i sóc totalment lliure, com deia santa Teresa.

Però el treball, sovint, hi ha persones que el viuen com un càstig, amb dolor, com una maledicció bíblica. Com es pot transformar aquesta situació?

Mira, l'error bàsic d'aquest enfocament és que l'exterior no em farà mai feliç, ni infeliç. Jo sóc responsable del que visc interiorment. Molts cops no puc canviar l'exterior, però sí que puc decidir quina resposta hi dono.

Per tant, **el tema no és tant si el treball m'agrada o no, sinó si puc estimar allò que faig**, si puc fer que m'agradi el que faig. Si jo hi poso amor i interès, es transformarà... i em transformaré! Però no puc exigir a l'exterior que faci un canvi que només jo puc fer!

Afirmo que el treball dignifica i ho afirmo en el sentit que és un espai on podem exercitar les nostres potencialitats, exercitar totes les nostres capacitats i, en fer-ho, estem objectivament transformant el món. Però això es pot viure des de diferents perspectives.

Podem veure aquesta exercitació de les pròpies potencialitats i aquesta transformació del món com un càstig, com una llauna, com una obligació que ens trenca i que no ens servirà de res. Aquesta és la clàssica lectura dels dilluns horribles i els divendres meravellosos.

Però també ens podem adonar que qualsevol cosa que fem laboralment pot servir per enriquir el món i que estem exercitant les nostres potencialitats per goig, per arribar a ser, per assolir el nostre màxim potencial com a individus i com a societat sense importar-nos que això ho fem sent taxistes, lampistes o mestres.

Si som mestres, per exemple, podem mirar aquesta canalla com les persones que ens donen una oportunitat: l'oportunitat de ser el millor mestre que puguem arribar a ser.

Cal fixar-se que l'enfocament és ben diferent de l'habitual: **les dificultats a la feina són l'oportunitat que tinc d'exercitar el meu mestratge, les meves capacitats.** Mira, abans de ser empresari, he exercit durant 23 anys de mestre d'escola i sé el que implica aquesta professió. Moltes vegades he trobat mestres que deien que el seu alumnat no en sabia prou, que no s'hi esforçava. És que si ja ho sabessin, si s'hi esforcessin sense que els motivessin, ja no serien a l'escola, ja no serien canalla! La nostra tasca seria irrellevant! Si partim d'aquest exemple per anar a la visió laboral global, podem dir que hem de saber què hi hem de posar com a treballadors i treballadores, però també com a empresaris i empresàries. **No es tracta d'anar la feina com a víctimes, sinó com a persones que actuen i gaudeixen la realitat.** És un canvi de perspectiva molt important i produeix molts canvis concrets a la pròpia vida empresarial.

I aquesta mirada nostra vers el món és el nostre món psicològic. Per tant, estic afirmant que podem modificar el nostre món modificant el món psicològic en què vivim.

Repeteixo la idea, perquè és tan senzilla que sovint ens passa desapercebuda: **si canvies la teva mirada, la teva realitat canvia.** Senzill, oi? Torno a demanar a la lectora i al lector que **no em cregui, sinó que experimenti en el seu món empresarial i verifiqui.** Només allò comprovat té valor.

Aquesta actitud ens asseguraria el triomf empresarial?

El primer que **ens hauríem de preguntar és què vol dir *triomf***. De vegades, per exemple, hi ha persones que guanyen el premi Nobel, i el guanyen a base de molta tensió i esforç, perquè necessiten sentir-se superiors als altres! I això és una pena, un veritable fracàs! No ens enganyem, ser un premi Nobel no té gaire més importància que ser, per exemple, un bon pintor de parets. És molt diferent ser científica o científic perquè necessites destacar per sobre dels altres que perquè fas allò que estimes. **Hi ha una tipologia de persones que necessiten el triomf per sobre de tot, i això és sinònim d’haver fracassat a la vida.**

Tothom té unes capacitats, i una de les feines fonamentals del treball espiritual i del creixement personal és **descobrir quins són els nostres límits i quines són les estructures que ens obliguen a viure la vida d’una manera determinada, mecànica, per desmuntar-la i viure-la lliurement tot exercitant les veritables capacitats**. Potser acabarem fent el que fem ara, exactament el mateix, però d’una manera diferent. Hi ha, doncs, molts triomfs que són “triomfs compulsius”. Tanmateix, si del que parlem és de si aquestes persones fan el que volen fer, la resposta és “no”.

La clau del triomf és adonar-me que **faig el que he decidit fer i ho faig amb goig. La llibertat no és fer el que vull, sinó fer el que he decidit**. No cada dia tenim ganes d’anar a treballar i ser respectuosos amb totes les persones amb les quals ens relacionem, però que no en tinguem ganes no importa: ho fem igual. Per què? Perquè lliurement ho hem decidit i si som capaços de fer el que decidim, fins i tot quan no ens ve de gust, serem lliures.

I la llibertat té una relació molt directa amb el triomf. **La clau del triomf és descobrir les pròpies capacitats, els propis valors, i posar-los al servei del món joiosament, sempre i en tot moment, encara que en el dia d'avui no en tinguem ganes.** La conseqüència serà l'èxit econòmic. Però el veritable triomf personal i vital ens haurà precedit.

Llavors, cal lluitar pels nostres somnis i posar-los al servei del món. La clau és esforçar-s'hi?

La clau és no rendir-se i no caure en una visió màgica del món —i està bé que això ho digui un sherpa espiritual. Algú pot voler creure que, si envia tres correus electrònics a algú i tots tres li reboten, és una mena de senyal perquè “*el destí no vol que els hi envïi*”... Doncs no, és un senyal que has d'aprendre informàtica, que has d'aprendre a posar les adreces de *email* correctament perquè no et rebotin, que hi has d'insistir. **Davant qualsevol dificultat t'has de preguntar: què he d'aprendre?** Com ho puc resoldre? Sembla una bajanada, però no ens hem de rendir, malgrat que tampoc hem de repetir exactament el mateix que estem fent, perquè això implicaria ser inflexibles i dogmàtics. Si una cosa no funciona (i tècnicament l'estem fent de forma correcta) i l'hem provat **un mínim de tres cops i un màxim de set, si encara falla, ens està indicant que hem de fer-la diferent.**

Encara que sigui de manera diferent, hem de seguir endavant per implementar el somni que tinguem. Tothom té moments de desencís i d'esgotament, perquè tenim un cos i és un fet biològic i normal. I què? El que hem de fer és anar a dormir i l'endemà tornar-hi. I si ens llevem cansats, treballarem cansats, perquè hem de tenir molt clar que aquelles coses que volem fer ens costaran esforç. Mai no acabarem una carrera universitària sense fer tots els exàmens que li corresponen, i això significarà molt d'esforç i que hi haurà dies de molt de sol en què no ens vindrà gens de gust quedar-nos a casa a estudiar, sinó anar a la platja, però ens hi quedarem estudiant perquè hem decidit seguir el nostre somni. **Serem lliures quan farem allò que hàgim decidit, no allò que ens diguin les emocions, que són variables per naturalesa.**

D'altra banda, **no té gaire importància aconseguir complir el nostre somni**. En realitat, el somni només és una excusa per engegar un camí, expressar les nostres potencialitats i arribar a ser qui estem cridats a ser. **Repeteixo: els somnis no són importants en si mateixos, sinó pel fet que ens ajuden a descobrir-nos.**

Això que estic afirmant és dins d'una llarga tradició que segueixen moltes persones que es dediquen als negocis des de l'hinduisme i està íntimament relacionat amb el karma ioga, una disciplina que penso que ens pot ser molt útil a les persones occidentals perquè proposa arribar a la realització espiritual i a l'autoconeixement a través de la vida quotidiana i empresarial. El karma ioga consisteix a abocar-se amb tota la força, tota l'energia, tota la consciència i tot l'amor que tinguem en allò que fem, però alliberant-nos dels resultats. **Implicar-nos-hi tant com vulguem, fer el somni gran, perquè llavors serem grans, però alhora saber que el resultat no depèn de nosaltres.**

Però no pot ser desmotivador haver de fer esforços constants i no poder gaudir dels resultats?

Quan t'alliberes de l'obligació dels resultats externs no és desmotivador, sinó tot el contrari: tota la teva vida és motivadora per si mateixa... al marge dels resultats! La llibertat i la felicitat resultants no tenen preu!

Si necessites sempre l'èxit per ser feliç, has begut oli. Perquè l'èxit no depèn de tu.

Has de concentrar-te a fer el que vols, a fer allò que desitges fer pel goig de fer-ho; llavors l'èxit és inevitable. En el món dels negocis, si tu aportes coses útils a la gent, l'èxit econòmic també és inevitable, però **el veritable èxit és molt més profund, molt més gran, rau dins d'un mateix i és motivador per si mateix.**

Ara que parles de motivació, l'estratègia tradicional de les empreses per motivar els treballadors i treballadores ha estat fomentar la competitivitat. Què en penses?

Competir pot ser motivador, però també penso que és un tipus de motivació superficial. En un cert moment ens pot treure d'un embolic o animar-nos per aconseguir una cosa difícil, però jo no sóc gaire partidari de generar competitivitat per motivar.

La ciència ha demostrat que allò que més motiva és la cooperació, l'ajuda, veure que la feina és útil als altres, saber que aportem coses importants i valuoses per a tothom, sentir-nos ben valorats i tractats. Crec que, **en tant que descobriment científic, paga la pena que les nostres empreses ho portin a la pràctica** per a benefici de totes les parts implicades.

Mira, he escrit un llibre sobre aquest tema i el recomano per aprofundir-hi: *Lideratge conscient*. Es tracta d'**un llibre breu i ple de recursos pràctics** que es pot **comprar en paper o en format *ebook***, descarregant-lo de *valorsempresarials.cat*. En aquest llibre contesto molt més àmpliament aquesta pregunta.

Això em porta a pensar en la manca de motivació. Com fer-nos immunes a la crítica? Com evitar que l'exterior i les crítiques ens fereixin l'autoestima?

El problema no és tant el que els altres puguin dir-nos, sinó tot el que ja ens ha entrat dintre i, per tant, ens ho estem dient continuadament a nosaltres mateixos. **Si algú em fereix és perquè jo li dono credibilitat**, és a dir, no és l'altre qui em fereix, sinó jo mateix que m'ho crec. Ningú no pot ferir-me si jo no crec les seves paraules. **Només jo puc ferir-me a mi mateix.**

En aquest punt, el sentit de l'humor és fonamental. És important que puguem riure de la nostra pròpia vida, **no ens hem de prendre gaire seriosament**. Si nosaltres no som el que pensem, ni el que sentim, ni el que fem, llavors no ens podem prendre seriosament res de tot això i, per tant, el sentit de l'humor és inevitable!

Hi ha persones que creuen massa en elles mateixes, que s'identifiquen amb el que els passa i no poden crear una distància entre el que són i el que els succeeix. Llavors, per descomptat, no poden riure's del que els passa! I creieu-me si dic que tot sovint ens passen coses de còmic: la vida sovint és la bomba!

L'important és **representar el paper que ens toca viure amb total convicció i passió, però sense creure'ns-el gaire...** només és circumstancial! D'aquí a cent anys hi haurà altres actors fent aquest paper, no te'l prenguis gaire seriosament!

Com en el teatre: la companyia representa l'obra amb total convicció i força, però cap actriu creu que és realment Electra o Antígona, només els toca fer el paper, que és ben diferent!

A més, si ens identifiquem molt amb el nostre paper, és inevitable caure en el joc de les jerarquies, les classes socials, les discriminacions, l'odi, la violència...

La resposta que has donat es refereix a l'interior de cada individu, però com s'extrapola al mercat, que és competitiu per excel·lència?

La transformació empresarial està íntimament lligada a la transformació personal, perquè **es tracta de portar al món de l'empresa els valors personals, domèstics**, tots aquells valors que durant segles s'han considerat femenins, que eren valuosos dins de la família: la tendresa, la cura, la persona per sobre de qualsevol altra cosa, la cooperació, beneficiar els altres, ser útils...

Com a empreses diferents, no som necessàriament enemigues: **com a empreses hem de cooperar**. Aquesta idea estúpida que has de **créixer al màxim, infinitament i sense parar mai**, que quan ja has conquerit el món després has de conquerir l'univers... **és una mentalitat insana**. Cada empresa té un nivell òptim de creixement i, un cop que hi ha arribat, el que és lògic és que **cooperi amb altres empreses** que són al seu lloc i que també tenen el seu nivell òptim de creixement. Per tant, **les empreses han d'incorporar aquests valors en la seva forma de treballar per aportar el màxim al món**.

Però no tothom té les mateixes capacitats i, per tant, no tothom podrà aportar coses útils al món, oi?

Jo hi confio, en la gent. Hi confio perquè sé que, encara que diferents, **essencialment totes les persones som iguals**. Jo miro dins meu i hi confio, així que miro la gent i hi confio. **Cada persona aportarà el que hagi d'aportar si l'entorn és adequat i dins seu hi ha pau**. No en tinc cap dubte.

En canvi, **sí que poso en dubte allò que és implícit a la teva pregunta: que allò valuós ha de ser socialment espectacular**. No és així: tothom pot aportar coses útils al món, però només algunes d'aquestes coses útils seran “famoses”. L'objectiu de la vida no és la fama, sinó arribar a ser qui estem cridats a ser: taxistes eficaços, pares de família amorosos, amants tendres i apassionats, clients amables i sensats, persones atentes i amables, bones veïnes, mares tendres, empresaris i empresàries que aporten coses útils al món, etc. **Tothom té moltes coses a donar, però cada persona ha d'aportar les seves i no cal que tots sortim al diari. Seria ben pesat, oi?**

Només ens cal seguir el nostre cor i arribar a ser qui estem cridats a ser. No cal ser famós, cal seguir la pròpia passió, la pròpia missió. A la pel·lícula *Gattaca*, una cinta de ciència-ficció molt interessant, es veu com allò realment important és l'ús que donem a les capacitats que tenim, no el fet que la nostra càrrega genètica i la nostra càrrega intel·lectual siguin especials o espectaculars. **Allò fonamental no és tenir una gran capacitat, sinó usar la capacitat que tinguem**. En això rau la felicitat.

I aquesta també és la missió de l'empresa: **arribar a ser la millor empresa que puguem ser**. No cal ser una gran multinacional, hem de ser l'empresa que estem cridats a ser, fidels als propis valors.

I això ens farà viure en plenitud?

Estem acostumats a viure en una societat que ens diu que la felicitat és impossible, cosa que a mi m'emprenya molt perquè no és veritat: és ben possible! **Viure en plenitud és descobrir qui som i expressar-ho**, però tan important com el *què* és el *quan*. **La plenitud, la felicitat vertadera, es pot viure aquí i ara.** Com que vivim en una societat culturalment catòlica, m'agrada citar fragments de la Bíblia, perquè sovint poden ser exemples molt ben entesos.

Bé, doncs hi ha uns pocs missatges de Jesús en què els quatre evangelistes estan d'acord, però un d'ells és que el Regne de Déu —la plenitud— és aquí. No diuen que vindrà d'aquí a cinc, deu o cinquanta anys o quan morim; diu que és dins nostre, *aquí* i *ara*, a la nostra vida quotidiana.

Per tant, la plenitud i la felicitat sí són possibles i ho hem de cridar als quatre vents. **La felicitat és aquí, en el que fem ara a la nostra vida quotidiana.** Recordo que, una vegada, una dona que era mare de família em deia que la cura de les seves criatures no li deixava temps per cercar l'espiritualitat. Li vaig respondre que això era fantàstic i que precisament les seves criatures eren *ara* i *aquí* el seu camí espiritual. **La vida espiritual no l'hem de cercar en el futur, sinó en l'ara, no l'hem de buscar en situacions especials com en un monestir o en una ermita, sinó en la nostra vida quotidiana. L'hem d'encarnar a la nostra empresa, al nostre despatx, a les nostres reunions, a la feina, al bus, a casa...**

I quin és el secret per aconseguir-ho?

Em resulta difícil donar consells concrets perquè **cada persona necessita un consell diferent**. Però la meva tasca és apuntar diferents possibilitats, dir les coses de forma diferent per veure si s'entenen. A vegades poden semblar contradictòries, però cada explicació és útil per a situacions concretes i inútil si estàs en una situació diferent.

Però intentaré donar una pista diferent de les que ja he anat donant fins aquí. Hi ha una manera d'esvair les preocupacions i gaudir del moment, de l'*ara*, però no és tan senzill com explicar-ho i entendre-ho. És més aviat com la recepta d'unes postres un pèl elaborades: es necessita una mica de pràctica fins que surten bé.

La creença que arribarem a la felicitat simplement perquè ho volem no té cap mena de sentit. Molta gent pensa que les coses, amb el temps, s'arreglen soles, però el pas dels dies no ens farà més hàbils, ni més forts, ni més savis... només més vells. Amb la felicitat passa exactament igual. La felicitat no depèn de factors externs. La gent té la idea que la vida és difícil i dura, i sobre aquesta idea construeixen el seu dia a dia. Si els preguntes com estan, et contesten "vaig fent", i ho diuen amb cara de pena. I això sí que fa pena, però la vida no, la vida és fantàstica. Però cal prendre la decisió de ser feliç i educar-nos per ser-ho. **Aprendre a ser feliç també és un treball, un aprenentatge**.

La nostra veritable feina a la vida és anar eliminant les capes sobreres a la nostra essència fins a arribar a encarnar conscientment el que som. A més, cal recordar dos aspectes més: el primer, que **les coses importants, com la mateixa vida, ens són regalades**; en segon lloc, que **no he de dividir la vida entre les activitats sagrades i les activitats profanes**,

sinó que tota la vida és una unitat i que he de saber viure-la fent sagrat cada acte i cada moment. Cal no oblidar que la Vida també ens ha estat regalada i res no ens pertany, ni tan sols la nostra capacitat intel·lectual. La Intel·ligència ja existia abans que nasquéssim, simplement és una capacitat que ara utilitzem. No ens pertany tampoc la capacitat d'estimar: l'Amor existia abans que nosaltres i, tal com ens ha estat donat, un dia el deixarem.

Les capes sobreres de la vida són tot allò que pensàvem que érem però que en realitat no som. **Al cap i a la fi, no es tracta d'esforçar-se a ser, es tracta de no identificar-nos amb el que no som per tal de convertir-nos en la nostra pròpia obra d'art**, com qui esculpeix en pedra, que elimina els fragments de roca que sobren per donar forma a la seva obra. Nosaltres som aquesta obra: allò que podem arribar a ser ja és dins nostre, és dins la pedra que som, només hem de permetre que es manifesti eliminant tot allò que no és essencial en nosaltres.

No podem decidir el que vivim, però sí la manera com ho vivim. Per tant, podem decidir ser feliços. Sí, la felicitat és una decisió i canviar aquesta idea absurda que la felicitat no és possible aquí i ara em sembla imprescindible i urgent.

Al marge que les coses vagin bé o no, podem ser feliços. No importa on siguem ni què fem, el que realment és important és aprendre a viure en plenitud cada un d'aquests instants. Ara mateix hi ha una persona tallant ceba a la cuina, una altra que acaba d'escriure un informe i una altra que està pensant la millor manera d'enfocar una campanya de màrqueting. Es pot ser feliç en cadascun d'aquests moments, sempre que siguem *aquí*. Sovint estem tan pendents d'altres coses que ens oblidem de nosaltres mateixos. La gent vol ser feliç, però ens hem oblidat del jo. **Quan recuperem el jo, no importarà el que fem o el que ens passi: serem feliços.**

Per tant, **acabo d'explicitar el secret que comentava que explicaria: incloure dins la nostra consciència el propi jo.** Serem a l'*aquí* i *ara*, reunificarem el nostre interior i el nostre exterior quan habitem la pròpia consciència.

Lamentablement, a la nostra consciència sovint hi ha de tot (llistes de factures, programes a realitzar, agendes repletes d'activitats, persones a qui atendre...), **però nosaltres no hi som!** Estem absents de la nostra pròpia consciència!

Si volem ser a l'ara i aquí, hem d'estar presents a la pròpia consciència. A més de totes les coses a què parem atenció, també hem de parar atenció a la nostra consciència. Ens hem d'adonar de ser aquí. Per exemple, **ara estem llegint aquestes línies: podem adonar-nos que hi ha un jo que està entenent això que hi ha escrit? Podem posar una part de l'atenció en aquest jo en lloc de posar tota l'atenció només en l'exterior?** Ens és possible?

Si ho aconseguim, veurem que estarem a l'*ara* i *aquí*, **que el temps s'aturarà i que viurem en un present etern on es produeixen transformacions sorprenents.** La nostra vida serà un goig i fluïrem amb ella alegrement, amb goig, plenament conscients i amb ganes de fer el que estiguem fent.

Vols dir que la motivació i el goig de viure neixen d'estar presents ara i aquí?

Sí, la motivació neix inevitablement quan sóc present, despert, amb plena consciència. Molta gent cerca la motivació en la voluntat, en l'esforç, en la disciplina... volen forçar-se per arribar a ser una determinada persona i no veuen que aquest és un camí sense sortida que només porta a rendir-se unes setmanes després amb més frustració.

L'automotivació no té a veure amb cap control ni amb violència o disciplina sobre un mateix. L'automotivació és, bàsicament, un assumpte d'amor. Imagineu que us interessen moltíssim, per exemple, les ampolles de cervesa, us tornen bojos, teniu una col·lecció enorme d'ampolles de cervesa, i un dia us assabenteu que a les illes Fiji acaben de treure'n una que és just la que us falta per completar la col·lecció. Seríeu capaços de posar-vos en contacte amb qualsevol persona que anés cap allà i convèncer-la que us en portés una ampolla, i no pararíeu fins aconseguir-la. Això seria amor a la cervesa! Però la qüestió és que no hi hauria esforç: l'automotivació prové de l'amor i no de l'esforç. Molta gent vincula l'automotivació amb una qüestió de posar-hi voluntat, de posar-hi ganes, però jo dic que el que cal posar-hi és amor, perquè l'amor és un motor que ens empeny tot sol.

I aquí vull plantejar una pregunta que intueixo molt útil per a persones que tenen negocis: **el teu negoci té cor? T'estimes el teu negoci?** Si la teva resposta és *no*, vol dir que encara no pots fer, realment, d'empresari. Pots obligar-te a treballar i a ser tècnicament productiu, però encara no has descobert un secret fonamental que explicaré parafrasejant Saint-Exupéry: **només es treballa realment des del cor**, allò important és invisible als ulls.

I això ens serà útil en el dia a dia?

És clar! Val la pena remarcar que els canvis interiors impliquen canvis reals en el món extern de la vida quotidiana i que es perceben al cap d'un temps relativament curt.

La intel·ligència espiritual implica una certa proactivitat, però, alhora, sense fusionar-nos amb l'entorn amb el qual ens hem trobat ni amb les activitats que fem. **Es tracta de sentir-se un mateix en tot moment com la consciència, com l'actor, com el subjecte actiu que fa allò.** És a dir, mantenint sempre la consciència de ser un subjecte centre del que es fa, se sent o es pensa. Sembla que sigui un detall amb poca importància, però tanmateix és un aspecte central, perquè implica estar sempre presents a la nostra consciència, i no pas fusionats amb el que fem. Implica estar a l'ara i aquí i té grans implicacions en el dia a dia.

Això ens dóna **la capacitat de mobilitzar tot el nostre entorn i de sentir-nos la persona que porta el timó de les nostres vides.** Quan anem a veure una pel·lícula, tot sovint cridem, plorem o ens espantem perquè hi estem fusionats —en aquests casos està molt bé, perquè és l'objectiu del cinema—, però tenir la mateixa actitud a la vida quotidiana és un desastre. Hem de ser dins de la nostra consciència i, quan estem amb una altra persona, hem de poder veure-la sense perdre'ns a nosaltres mateixos. Poder treballar sense perdre'ns, poder passejar sense perdre'ns: estar sempre presents dins de les nostres consciències. **Llavors la nostra eficàcia es multiplica infinitament.**

Per tant, estar presents és imprescindible per a persones que lideren negocis i no estar-ho implica ser molt menys eficaços, pagar elevats costos i preus professionals i personals. **No hi ha opció. Cal despertar, cal estar ara i aquí.** Només si estàs despert *ara* i *aquí* podràs viure un nivell espiritual superior, és a dir, aquesta actitud és la porta a una espiritualitat més profunda.

I això es pot aprendre?

És clar! De fet, **el que és absurd és pensar que no ens cal aprendre el que ignorem. Trobo estrany que no se'ns ensenyin coses tan importants com el control intern, l'autoconeixement i la relació entre l'interior i l'exterior.** Com a empresaris i empresàries hauria de ser una assignatura obligatòria!

Descobrir com crear les causes de l'èxit és imprescindible per a la vida empresarial i, si s'aprèn, es pot dissenyar el futur perquè sigui tal com l'hem desitjat. Es tracta d'entendre quines són les lleis de l'èxit i saber com aplicar-les per crear el nostre propi destí, perquè el futur és una elecció, però també cal saber com crear-lo.

En realitat, potser hauria d'explicar-ho diferent: **no creem el futur, sinó que ens fem mereixedors d'un futur determinat o d'un altre en funció de qui i com som**, de les causes prèvies que hem creat. Però, en tot cas, la conseqüència és la mateixa: hem de saber com crear les causes prèvies que porten a l'èxit, i això es pot aprendre. I tant que sí!

De fet, una de les missions que m'he plantejat és ajudar les persones en aquest aprenentatge, donar-los informació sobre les àrees clau per gaudir d'un èxit empresarial genuí. El coneixement és per compartir-lo i en esventar-lo es multiplica. **El coneixement no és un secret i cal expandir-lo.**

I quines són les àrees clau que creus ensenyar i dominar per tenir èxit empresarial i que tenen relació amb l'espiritualitat?

Intentaré explicar-ho de manera molt resumida, però, sintèticament, podem dir que **la clau de l'èxit és equilibrar la pròpia acció tenint presents quatre àrees o quadrants.**

El primer quadrant fa referència a la part interna de l'empresa: tot allò que cal tenir present per poder funcionar com un mecanisme ajustat. Per exemple, tenir clara la missió, la visió, els beneficis que aportem al món —i no confondre-ho amb les característiques del nostre producte o negoci—, el públic objectiu, l'organigrama, els processos automatitzats, etc. **Tot això s'acostuma a estudiar en escoles de negocis i a molts màsters**, però jo acostumo a donar-li una visió molt senzilla i pràctica. Desconfio dels plans d'empresa massa llargs: ningú no pot tenir tanta informació al cap! Sense aquest quadrant ben equilibrat, reduïm extraordinàriament les nostres possibilitats d'èxit. Però si només tenim sòlidament establerta aquesta àrea, també anirem coixos.

El segon quadrant investiga la societat actual i com adaptar-s'hi. No podem tenir uns negocis ni unes estructures empresarials del segle passat —i us recordo que el segle passat és el segle XX! Han passat pocs anys, però vivim una realitat totalment diferent.

Crec que no vivim dins una crisi econòmica, sinó que estem

experimentant una transició de sistema econòmic. **Si som capaços d'entendre cap a on ens dirigim, podrem arribar-hi abans i la nostra oferta empresarial serà entesa per una societat en transformació.** El nucli central d'aquest quadrant és que els negocis de la societat que està naixent no s'estructuraran al voltant de la maximització dels beneficis, sinó al voltant de les persones i del seu benestar, els diners en seran una conseqüència natural i inevitable. Per tant, cal adaptar l'empresa perquè el benestar de les persones sigui el centre.

El tercer quadrant aborda totes les tècniques d'autoconeixement i autorealització que cal fer en l'àmbit intern. **L'objectiu és que persones que són al capdavant de les empreses es liderin a si mateixes.** Com podria algú liderar un projecte si no pot ni liderar-se a si mateix? La conseqüència d'aquest treball és una capacitat de comunicació, de resiliència davant les dificultats, l'increment de la creativitat, una major capacitat de percebre la realitat sense distorsionar-la...

Finalment, **el quart quadrant aborda l'espiritualitat directament, les lleis naturals en tant que impliquen l'empresa.** Per exemple, de quina manera la nostra actitud incideix en l'èxit d'un projecte? De quina manera podem multiplicar els beneficis posant-nos a favor de la Vida i, per tant, aconseguir-ho joiosament en lloc d'haver-ho de fer amb esforç i patiment? És possible influir en el futur? És possible crear-lo d'alguna manera? Com? Creem el que creiem? Com arribar a ser-hi, al món on volem viure? Com concretar-lo al nostre voltant? Com viure unificats internament i externament? Quines lleis espirituals són inevitables? La intenció és descobrir les grans lleis naturals o espirituals per tal de treballar-hi a favor. Llavors, la vida flueix amb facilitat i el nostre negoci floreix sense esforç. Aquest últim quadrant és el que, òbviament, contesta més clarament la teva pregunta. **Però ens cal una espiritualitat empresarial encarnada, és a dir, que tingui present la realitat com a globalitat i que, per tant, no ignori els altres tres quadrants.**

Has mencionat el karma ioga. Sembla que actualment algunes empreses com, per exemple, Google, comencen a interessar-se per les tècniques de meditació i autoconeixement com a estratègia per millorar la rendibilitat dels treballadors. Què en penses?

Recuperar eines —com la meditació— per trencar dinàmiques empresarials obsoletes i unificar equips i potenciar-los és un pas positiu. Per a l'empresa això té un sentit: poder produir amb menys estrès, ser més creatiu, més estable, gaudir de més intuïció...

Però no vull que la gent pensi que la meditació o el ioga són la panacea. Només són una eina que porta a equilibrar un dels quatre quadrants de l'èxit, però si volem tenir una vida d'èxit —internament i externament— hem d'abordar empresarialment els quatre quadrants que mencionava a la pregunta anterior.

Per tant, des del punt de vista empresarial, cal situar aquests aprenentatges dins un marc més ampli sobre el qual acabo de parlar: les quatre àrees o quadrants de l'èxit. Si ensenyem meditació o ioga o coses similars, ens podem adonar que estem abordant un punt important (encara que de forma parcial: no vull sobredimensionar la importància de la meditació), però no l'únic que porta a l'èxit. Per tant, **el que toca és abordar la totalitat dels quadrants que comentàvem a l'anterior pregunta perquè els necessitem tots quatre per arribar a l'èxit que, d'aquesta manera, es fa inevitable.**

És cert que, per aconseguir l'èxit empresarial, cal dedicar-li tantes hores com calgui?

L'èxit empresarial veritable inclou èpoques i moments de tot. Només tindrem èxit empresarial real si estem en disposició de pagar-ne el preu corresponent, i vull remarcar que totes les coses tenen un preu. Per tant, **en alguns moments puntuals, impulsar un projecte empresarial d'èxit pot significar fer més hores que un rellotge, però en altres moments significa agafar-se llargues temporades de descans i absentar-se del projecte.** Això hi ha molta gent que no ho entén, perquè pensen —i, lamentablement, sovint ho pensen amb raó— que si s'absenten del seu negoci deixarà de funcionar, i això és perquè hi ha molta gent que no té una empresa, sinó només un lloc de treball.

La diferència entre un lloc de treball i una empresa és evident: el lloc de treball ha d'estar ocupat perquè la feina es faci; en canvi, l'empresa és un projecte que no depèn de persones concretes, és un mecanisme autònom que funciona sol i produeix beneficis al marge de les persones concretes que l'impulsin. Si un projecte empresarial depèn d'una única persona, queda clar que no és un projecte amb autonomia, sinó un lloc de treball.

Si un és empresari o empresària, ha de tenir una visió i un projecte, i aquest projecte ha de funcionar generant un bé al món i de forma que faci feliç també la gent que hi treballa, fins al punt de poder tirar endavant sense el mateix empresari.

Si un és capaç d'arribar a aquest punt, sentirà la crida a engegar molts altres projectes perquè les persones que són emprenedores volen emprendre diversos projectes i saben que cada projecte ha de funcionar sense la seva presència. No volem un lloc de treball, sinó una empresa que funcioni amb autonomia!

D'altra banda, hi ha molta gent que no s'adona d'això, i és que no són realment empresaris: tenen el que s'anomena una *autoocupació*. Ells són la feina, perquè sense ells l'empresa no funciona, la qual cosa vol dir que ells mateixos són l'obstacle per a l'èxit d'aquell projecte. Si emmalalteixen, aquell bé que fan es deixarà de fer, perquè l'empresa depèn d'ells. Aquest tipus de reflexions les hauria de fer l'empresa dia a dia. Hi ha algú que vulgui ser l'obstacle de la seva pròpia empresa? Tot sovint hi ha empreses familiars que tanquen quan mor la persona que la impulsava. Això indica que no era una veritable empresa, que la persona que la dirigia no ho feia bé, que era l'obstacle que impedia al projecte ser realment una empresa, és a dir, ser un projecte autònom que funciona al marge de qui porti el barret de capità.

Com a empresaris i empresàries, la nostra missió és aportar coses útils al món i, si tenim una capacitat de visió i de creació de les coses, hem de fer que les coses funcionin **i després deixar que segueixin funcionant totes soles per crear-ne una altra**. Les persones amb capacitat —i per definició una empresària o un empresari ho són— no poden quedar atrapades en el primer projecte que impulsen: al món hi ha molta feina i han de seguir impulsant nous projectes!

És com ser poeta: un cop que has escrit el primer poema, no has acabat pas! N'has d'escriure un altre i un altre... Per tant, tenir fusta d'empresari implica l'obligació d'anar creant empreses, d'anar creant riquesa, i que la riquesa es vagi fent i distribuïnt a si mateixa. **Hem de ser capaços de generar mecanismes que portin l'empresa a funcionar sense la nostra presència constant, per tal de poder generar més projectes útils al món, més empreses.**

Aquí, però, cal adonar-se d'un fet evident: **no tothom té fusta d'empresari**, aquest és un altre mite que caldrà desmuntar. Avui dia sembla que hi ha una moda i que queda bé dir que ets “emprenedor”. Però molta gent només vol tenir una “autoocupació” i això no és tenir fusta emprenedora real. Hi ha gent que realment és emprenedora i gent que no. Val la pena, doncs, que cadascú segueixi el seu cor.

I què tenen dins el cor les persones amb fusta empresarial? Què és allò que les diferencia de les persones que no ho són?

Mira, no dic que la meva explicació sigui total i absoluta, segurament es pot perfeccionar i, de fet, convido les persones que fan els meus cursos a investigar i acabar fent la seva pròpia llista de característiques. Però, d'entrada, suggeriria que les persones que són emprenedores, en primer lloc, **han de tenir una missió**, és a dir, un somni poderós que volen aconseguir; en segon lloc, han de tenir **capacitat d'acció**, i finalment, **ho han de fer per amor**.

La conseqüència necessària de l'anterior és la viabilitat econòmica: la missió i l'acció amb amor. És a dir, **saber el que vull aportar, saber com aportar-ho i fer-ho amb la intenció de ser útil, de millorar el món**. Qualsevol persona que senti això dins seu tindrà l'èxit assegurat.

I el més probable és que, després de muntar una empresa i gaudir el goig de ser realment útil al món, torni a tenir un altre somni, una altra missió que el crida. Per això, molta gent és empresària en sèrie: responen a les exigències del seu cor i volen impulsar noves formes de ser útils al món. Quan tens l'emprenedoria a la sang, construeixes diversos negocis que funcionen amb autonomia i, d'aquesta manera, en pots crear de nous. **Tenir mentalitat empresarial implica ser constructors de somnis que s'independitzen i funcionen amb èxit per si mateixos, sense la teva presència**.

I com diferenciar les empreses del nou paradigma? Quines diferències veus amb les empreses de l'antic paradigma?

La consecució del màxim benefici econòmic com a objectiu prioritari d'una empresa deixarà d'estar al centre i de ser ben vista per tothom, perquè és una idea obsoleta, perquè parteix d'una visió del món que no és verídica —que abans ho era, però ara ja no. Era una visió adequada en un món en què el menjar, l'habitatge, la roba, l'energia, etc., eren béns escassos. En aquella situació històrica, valia més mirar de quedar-se el tros més gros del pastís perquè, si no, hi havia l'amenaça de morir de gana. Era la llei de la selva una mica més maquillada.

Això, en aquests moments, ja no és així, i aquesta és una dada objectiva: es produeix prou energia, menjar, tecnologia, coneixement, roba... com perquè tothom pugui viure confortablement. Aquest fet canvia les normes del joc i ens pot ajudar a fer un salt ètic que pot provocar un canvi social gran i una evolució moral important de la humanitat com a tal.

És a dir, **podem deixar de posar al centre únicament el benefici econòmic i situar també el benestar de les persones, perquè ara és possible.** Això provocarà canvis positius i immensos a la nostra societat, i també en el nostre psiquisme: ajudarà a la nostra evolució com a espècie. Precisament, ara tenim alguns problemes globals —com l'immens problema ecològic— que no es poden resoldre sense una evolució ètica de la humanitat: deixar de mesurar el món des de l'egoisme del jo per poder-ho fer des del goig del nosaltres.

Per tant, com que els empresaris i les empresàries generem riquesa i utilitat al món, hem d'adonar-nos que, des d'aquesta perspectiva, **el tema central és com es multiplica i comparteix aquest benestar.**

No sé com es produirà aquest canvi de valors, però sí sé que **és el repte que ara tenim plantejat davant nostre** i que constitueix el nucli del nou paradigma que intueixo.

Vols dir que el bé de l'empresa està íntimament unit al bé de la seva plantilla i, ahora, al bé de la societat on és inserida?

Efectivament, **allò que és bo per a una empresa també ha de ser bo per a la societat, per als clients i per a la gent que hi treballa.** En cas contrari, tampoc no és bo per a l'empresa.

S'ha de repensar com ajudem les organitzacions, les empreses, les administracions, les ONG, etc., a transitar de l'antiga forma de funcionar d'abans de la crisi a un nou paradigma que sigui realment útil.

Cal ajudar també les persones que lideren aquestes organitzacions a tenir un equilibri interior, una visió clara de la realitat, una missió, uns valors que els impulsin, i fer també que sigui viable l'empresa, perquè tot plegat no és incompatible. Si les organitzacions de l'antic paradigma buscaven com a objectiu maximitzar els beneficis propis —fossin diners, vots o nombre d'associats, per exemple—, en el nou paradigma, aquest no és el centre, sinó la conseqüència de tenir un cor, un missatge i una estructura que sigui realment útil a la població. Allò central serà tenir una missió que entusiasmi les persones a qui va adreçada, una missió que defensi uns valors que totes les persones implicades també defensarien. Tenir una estructura que tingui aquests valors al centre i que, a més, produeixin amb excel·lència i pel servei als altres.

Quan una empresa deixa de tenir el benefici econòmic com a única prioritat, la riquesa en serà una conseqüència.

La diferència és que els guanys no s'obtindran a qualsevol preu, sinó de manera socialment sostenible. Situar la generació del benestar de les persones al centre fa inevitable la viabilitat econòmica i, per tant, el benefici. Això es concretaria en un tipus de servei que seria a un cost just per a tothom que el necessités.

Per posar un exemple, jo mateix he portat a la pràctica aquesta filosofia. Tinc un sistema d'ortografia que és excel·lent i el publica la meua pròpia editorial: redueix les faltes ortogràfiques fins a un 80 % en només un trimestre gràcies a un quadern que només s'ha de fer una única vegada a la vida. L'hi hauria de negar als nens i nenes que no tenen diners? Això seria una immoralitat! Vaig decidir oferir-lo gratuïtament a aquelles persones que no tinguessin recursos per pagar-lo i ara el fan servir a moltes escoles a diversos països, al marge que tinguin o no tinguin diners. Lògicament, he hagut de pensar el negoci d'una **forma nova que no em produeixi pèrdues innecessàries** i que **les persones que no paguen monetàriament pel material paguin d'una altra manera** (fent-ne difusió, recomanant-lo...), però fent assequibles els materials a tothom que els necessiti. La conseqüència és generar un gran bé i tenir una empresa rendible!

Ho reitero: el nou paradigma, és a dir, cercar el benestar i el benefici de les persones, és totalment compatible amb l'èxit empresarial. I encara més! **El nou paradigma multiplica els beneficis i et diferencia positivament de la resta d'empreses.**

I aquest canvi, realment, creus que és una prioritat per a les empreses ara, en aquests moments de crisi econòmica?

Ben bé al contrari, mira: fer aquest canvi és especialment important ara per al món empresarial perquè entenc que **no som en una crisi econòmica, sinó en una transformació molt més profunda: vivim un canvi de sistema econòmic.**

Al llarg de la història, no n'hi ha hagut gaires, bàsicament quatre: el recol·lector, l'esclavista, el feudal i el capitalista-industrial. Ara està arribant un nou sistema econòmic i nosaltres l'estem veient néixer davant nostre! A més, aquests canvis s'han anat accelerant: cada cop els períodes de temps entre els diferents sistemes són més curts, i això fa que, des d'un punt de vista històric, estiguem vivint un moment extraordinari. És com veure la caiguda de l'Imperi romà davant els nostres nassos, i si abans això hagués durat alguns centenars d'anys, el més probable és que el canvi actual només duri unes poques desenes. Per tant, és molt possible que nosaltres veiem néixer la nova societat.

Sobre la base d'aquesta hipòtesi que estem davant el naixement d'un nou sistema, **la nostra responsabilitat és ajudar perquè neixi al més aviat possible, per tal que el part sigui més curt i menys dolorós.** Els moments de canvi poden ser dolorosos, per això cal ajudar a fer més breu aquesta època de traspàs que vivim.

Què cal tenir per emprendre aquest camí?

Per poder evolucionar, primer, cal ordenar els nostres calaixos: el calaix del cap, el del cor, el de l'acció, el del silenci, el de l'escolta, el de l'obertura... juntament amb totes les eines empresarials. No només ho sé per l'experiència personal a la meua empresa, sinó també perquè tota la literatura entorn del món empresarial que es produeix en aquest moment parla de la necessitat de fer un pas molt més enllà. Resulta curiós veure com cada cop més la literatura empresarial està a mig camí entre la literatura econòmica i l'espiritual i de creixement personal. Això obeeix al fet que el canvi empresarial i social a fer ha d'implicar, alhora, un canvi interior i exterior.

Per tant, cal tenir una sèrie de característiques determinades. Per exemple, l'empresari del nou paradigma ha de ser **una persona oberta a la intuïció**, perquè hi ha coses que no són tan òbvies, i més encara en un moment de canvi com el que vivim actualment. No passem simplement per una crisi econòmica, sinó que és un moment de canvi de sistema productiu i econòmic, per la qual cosa cal tenir la ment absolutament oberta a “cap a on anem”, tenir oberta la intuïció. **Al seu torn, la intuïció ha d'anar acompanyada d'una preparació i d'una visió clara:** hem de saber comptabilitat, màrqueting, gestió de persones, etc. Cal conèixer el tema que toquem! No es tracta simplement de tenir una intuïció com aquell a qui se li apareix la Verge; cal estar preparats.

A més de la intuïció i la preparació tècnica, també **cal tenir molta energia, perquè el canvi requereix enfrontar-se a temes complicats.**

Per sort, si estimes allò que fas, és obvi que tindràs aquesta energia que necessites.

D'altra banda, has de **tenir creativitat, perquè tot el que estava escrit d'abans, segurament ja no tingui sentit o estigui en mutació**. Les televisions en són un clar exemple: ara, a través d'Internet, qualsevol cadena pot competir amb la BBC, cosa que abans era impensable. Qualsevol persona a qui li interessi un programa determinat el podrà veure a qualsevol punt del món. Per tant, quan una tele local fa els seus programes, no se'ls ha de plantejar com un programa que veuran només les persones de la comarca o del país, sinó que són programes que pot veure tothom i, per tant, els podem subtítular, els podem doblar, els podem promocionar... i un programa local pot tenir una veritable incidència global. Tot això ho implica la creativitat: **mirar-nos des d'un punt de vista des d'on no ens havíem mirat mai**.

Finalment, hi ha un altre punt molt important: **l'empatia**. És la capacitat de posar-nos en el lloc dels altres, no només de les clientes i dels clients del negoci, també en el lloc de les treballadores i treballadors i, més encara, en el lloc de la gent que necessita els nostres productes i no els té. No es tracta de pensar en accions de màrqueting —encara que el màrqueting s'ha de dominar i conèixer—, sinó en com puc fer arribar això que ofereixo a tothom que ho necessita a un preu just.

Llavors cal vincular empresa, vida personal i felicitat?

El propòsit de vida d'una persona és trobar la felicitat, és a dir, arribar a ser qui som, oferir el màxim de benestar a les persones del nostre voltant i descobrir-nos a nosaltres mateixos com a persones que enriqueixen el món. Descobrir-nos vol dir simplement descobrir qui som i expressar-nos al món. Aquesta és la nostra missió com a persones. El dia que morim, podrem mirar enrere i saber que hem acomplert el nostre objectiu vital estupendament.

Aquesta és la missió individual, **però... i la missió de l'empresa?** Doncs és la mateixa: **descobrir què aportem a aquest món, de quina manera l'estem enriquint**, de quin mode l'estem beneficiant i com nosaltres transformem socialment el nostre entorn i tot el món. I, quan arribi el moment de morir —perquè les empreses normalment també tenen un naixement, un creixement i una mort—, poder mirar enrere i dir que hem treballat per transformar positivament el nostre entorn. A partir de llavors, en tot cas, hi haurà altres empreses que ocuparan el nostre lloc, o bé ens transformarem en una altra empresa i oferirem uns altres serveis que fins ara no se'ns havien acudit, però haurem enriquit el món. Així, doncs, **enriquir el món, descobrir qui som i fer d'aquest planeta un lloc millor és exactament la mateixa missió, tant individual com col·lectiva**, cosa que de vegades no tenim gaire clara.

I la vinculació entre ambdues és la felicitat: en fer-ho, la nostra vida té un sentit ple i la felicitat (i la prosperitat) n'és la conseqüència.

Explicar el món empresarial a través de la felicitat i l'espiritualitat... no és gaire habitual

És cert, no hi ha gaire gent que parli d'espiritualitat i d'empresa, però a mi m'agradaria fer una petita reflexió sobre això. **No tenim dues vides, només una;** és a dir, no tenim una vida empresarial i una altra de personal. **No hi ha una part en què puguem tenir una sèrie de valors i una altra en què aquests valors no puntuïn.** Tenim una única vida, per la qual cosa, si és completa, allà on anem, allà serem. No és cap mena de bogeria, ans al contrari, **la bogeria seria continuar mantenint separades coses que haurien d'estar juntes.** Aquesta és la intenció de tot el que faig en aquest àmbit, de tot el que estic preparant: de quina manera ho podem reunificar. **És molt important que les persones visquem a la feina amb els mateixos valors i de la mateixa manera que vivim la nostra vida quotidiana.**

L'espiritualitat ha de ser una realitat, ha de ser verídica, és a dir, que s'expressi a través de la vida quotidiana. Cal saber que **la nostra empresa és el reflex de la nostra espiritualitat,** i la nostra espiritualitat reflecteix com estem connectats a la vida en profunditat i com aquesta feina que fem serveix perquè la vida sigui més útil i proporcioni més felicitat, perquè la gent visqui millor. Per tot plegat, hi ha una relació directa. Seria una bogeria no unificar-ho, perquè llavors sí que perdríem la nostra vida.

És a dir, empresa i espiritualitat tenen un nexa: la felicitat. Si això ho tenim clar, els dos àmbits ja estaran units; si no ho tenim clar, els que estem escindits som nosaltres, els que patirem serem nosaltres i també la nostra societat.

La separació entre la vida professional i la vida personal forma part de l'antic paradigma, un paradigma que està canviant, amb unes normes del joc que ja no funcionen. Això genera molt de dolor, la qual cosa és evident, perquè la lògica de la vida humana i personal ha estat sempre la de l'ajuda, la cooperació, l'estimació, la tendresa, el suport, etc. De fet, si som aquí és perquè les nostres famílies ens han cuidat, perquè la gent que ens estima, les nostres amistats, ens han donat suport: així funciona la lògica de la vida personal.

En canvi, a la vida professional, els objectius i els legisladors, la normativa que mou tota l'economia, és diferent. No està basada a tenir cura de la gent, a buscar el benestar de les persones, a estimar-les... sinó que cadascú aguantant els seus propis problemes i que qui no els aguantant en pagui les conseqüències. L'únic objectiu és maximitzar els beneficis econòmics, encara que això signifiqui contaminar, estafar, enganyar, explotar... encara que signifiqui, en definitiva, desigualtat i dolor social.

Aquesta mena de bogeria, d'escissió entre públic i privat, ens ha portat també a una separació nostra i és el moment de reunificar-nos.

Llavors, vols dir que hem de trobar la nostra felicitat també a la feina?

No, no. Mira, tot sovint creiem que les coses ens han de fer feliços, ens han d'il·lusionar i, és clar, sovint ens desil·lusionem i ens entristim. Sembla que la realitat no sempre és satisfactòria i, si no encaixa amb les nostres expectatives i les nostres esperances, ens desil·lusionem. Però **la il·lusió, com la felicitat, no ve de fora, sinó de dintre.** La il·lusió s'expressa de dins cap a fora: som nosaltres qui la posem a la nostra pròpia vida i, com més n'hi poso, més en tinc. Per tant, **si vull viure amb felicitat, m'he d'obligar a posar alegria, esperança, il·lusió, dins de la meva vida.** Tot això no vindrà de fora, sinó de dins. **Jo ho he de posar.** Per això tot sovint dic que la felicitat —encara que sempre és una conseqüència— també és **una decisió.** Quina? **La de triar viure positivament passi el que passi.**

Però aquí vull aclarir alguns malentesos que sovint es produeixen en parlar de *pensament positiu*. Quan parlem de *pensament positiu* no volem dir que ens hagi d'agradar tot i dir-nos davant el mirall “tinc una gran ment empresarial i tot anirà bé” o coses similars, sinó que hem de posar el màxim de nosaltres mateixos i mateixes en cada moment, posar-hi totes les ganes. En els moments difícils —i de tant en tant sempre hi haurà moments difícils—, **hem de recordar-nos que no només treballem per obtenir beneficis per a nosaltres mateixos, sinó que realitzem tot el nostre treball per als altres, per complir el nostre somni,** per expressar-nos, per ser, per la felicitat. Perquè llavors, quan les coses ens vagin malament —perquè moltes vegades ens aniran malament—, continuarà havent-hi motius per seguir endavant, perquè els altres continuaran sent-hi, l'esperança mai no es perdrà i sempre tindrem energia suficient per mirar la realitat.

No ens importaran les dificultats, sinó que ens centrarem a com resoldre-les. I el resultat de posar el màxim de nosaltres en tot serà que naixerà la felicitat a la nostra vida.

La conseqüència de tot l'anterior és molt simple i radical alhora: senzillament, **no és possible que res extern ens desmotivi o ens faci infeliços**. En tot cas, som nosaltres qui deixem que una persona o una feina ens desmotivi. La motivació és interna: és la forma com he decidit mirar la vida.

© Boira Editorial

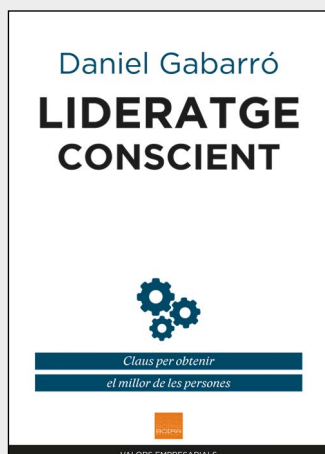
Dipòsit legal: L 1517-2015

A valorsempresarials.cat trobareu més recursos, molts d'ells gratuïts. També hi trobareu d'altres llibres d'aquesta sèrie com *Lideratge conscient* i *5 valors per crear riquesa*, ambdós de Daniel Gabarró.

Si aquest llibre us ha estat útil, no dubteu a difondre'l: el coneixement no és un secret!

També trobareu més recursos gratuïts: llibres, PDF, videocursos... a danielgabarro.cat i a campusdanielgabarro.com.

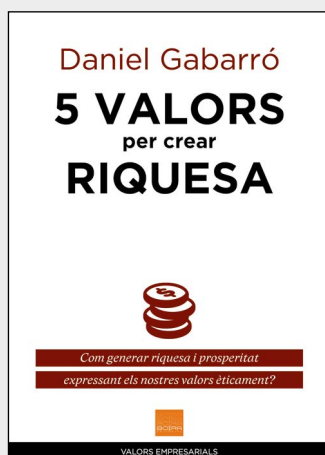
Títols de la col·lecció

Daniel Gabarró - **LIDERATGE CONSCIENT**

ISBN: 978-84-15218-86-9

Versió en paper i *ebook* disponibles
a valorsempresarials.cat

Daniel Gabarró - **5 VALORS PER CREAR RIQUESA**

ISBN: 978-84-15218-90-6

Versió en paper i *ebook* disponibles
a valorsempresarials.cat

Daniel Gabarró - **EMPRESA I ESPIRITUALITAT**

ISBN: 978-84-15218-88-3

Versió en paper i *ebook* disponibles
a valorsempresarials.cat

Daniel Gabarró

valorsempresarials.cat
danielgabarro.cat

“L’espiritualitat no són
dogmes, rituals, ni religions
concretes, sinó el camí que
ens porta a descobrir la
nostra essència.

L’empresa no pot ser a part
d’aquest camí”

Segueix-nos a:

valorsempresarials.cat
danielgabarro.cat
boiraeditorial.cat
campusdanielgabarro.com

